

Buckfastteeltgroep Marken

Herman Groen

Mijn imkermaatje Guus Verhoeven en ik richtten enkele jaren geleden de Teeltgroep Amstelland op. Onze doelstelling was om in verenigingsverband het telen en het houden van de buckfastbij onder de Amstellandse imkers te bevorderen. Wij wisten ons in dit idealistische streven gesteund door enkele bevriende imkers van de Teeltgroep Marken. Via hen kwamen we aan geschikt materiaal en mede hierdoor werd Teeltgroep Amstelland een succes. Nadat we enkele jaren met de teelt en alles wat daarmee samenhangt ervaring hadden opgedaan, kregen we de mogelijkheid toe te treden tot de Teeltgroep Marken. Uit gesprekken met imkers bemerk ik dat er voor sommigen een mysterieus waas hangt om de Teeltgroep Marken. In een poging hieraan een eind te maken lijkt het me verhelderend om in het kort iets te vertellen over Marken en de Teeltgroep Marken.

Marken is door zijn unieke ligging een uitstekende locatie om z.g. eilandbevruichte koninginnen te telen. Het eiland (eigenlijk moeten we spreken van schiereiland) is wat vegetatie betreft helaas zo schraal dat een bijenvolk nauwelijks zou kunnen overleven.

De dijk die het eiland met de vaste wal verbindt bedraagt ruim twee kilometer. De afstand van het bevruchtingsstation tot de vaste wal is ca. 3750 meter. Deze afstand zou voor darren die over land vliegen niet onoverkomelijk ver zijn. Middels de volgende test is gebleken dat de enorme plas water die het eiland omringt voldoende garantie biedt dat de koninginnen niet door darren van de vaste wal bevrucht worden (de spiegeling van het water schijnt hierbij een belangrijke rol te spelen). In 1995 zijn op Marken twintig darrenloze volkjes met onbevruichte koninginnen geplaatst. Geen enkele koningin werd bevrucht, de meeste koninginnen werden darrenbroedig. Verschillende bekende Deense koninginentelers werken onder soortgelijke omstandigheden. Zelfs in situaties waarin de verbinding met de vaste wal niet, zoals op Marken, slechts een kale dijk is, maar een brede verbindingstrook.

Gang van zaken op Marken

De Teeltgroep Marken heeft op dat eiland een vaste locatie, een stuk weiland, omzoomd met verschillende soorten bomen

De afstand van het bevruchtingsstation tot de vaste wal is ca. 3750 meter

en struiken. Deze unieke, voor de koninginnenteelt uitermate geschikte plek, wordt door de leden van de groep zelf onderhouden. Dat wil zeggen dat er o.a. regelmatig gemaaid en gesnoeid wordt. Jaarlijks worden eind mei, begin juni achttien tot twintig darrenvolken geplaatst, maar daar gaat wel het een en ander aan vooraf.

Reeds lang voor plaatsing, soms wel twee tot drie jaar, wordt door de teeltcoördinatoren van de groep besloten welke darrenlijn het meest geschikt is. Hun keuze wordt met de groepsleden besproken. Om zeker te zijn dat er voldoende goede darrenvolken beschikbaar zijn, teelt elk lid het jaar voorafgaand aan plaatsing een groot aantal koninginnen van deze lijn. In principe levert elk lid uiteindelijk één tot drie darrenvolken voor plaatsing op Marken. Dit moeten de beste volken van de serie zijn.

De kast waarin een darrenvolk wordt gehuisvest bestaat uit een dadantbroedkamer (waar een aantal ramen zodanig geprepareerd zijn dat de bijen er darrenraat op aanzetten) en twee volle honingkamers. Bij aanvang van de eerste belangrijke dracht (fruit of koolzaad) worden darrenroosters onder de volken gelegd. Dit om te voorkomen dat toch 'vreemde' darren in het volk terecht komen. Voorafgaand aan plaatsing verzamelt onze voorzitter van elk groepslid monsters van de voederkrans en verzendt deze naar een laboratorium in Duitsland voor onderzoek op aanwezigheid van de bacterie *Paenibacillus larvae*, veroorzaker van Amerikaans vuilbroed. Alleen met deze officiële gezondheidsverklaring worden volken op Marken toegelaten. Dit geldt overigens voor alle volken die naar Marken gaan.

De parkbeheerder bepaalt vervolgens wanneer de darrenvolken op het eiland geplaatst moeten worden. Zodra deze datum bekend is worden de externe telers geïnformeerd wanneer en met hoeveel volkjes zij verwacht worden. Om te voorkomen dat er teveel kastjes tegelijk worden aangeleverd gebeurt dit via een van tevoren opgesteld schema. De kastjes die gebracht worden zijn voorzien van naam en telefoonnummer. Er mogen zich uiteraard geen darren in de kastjes bevinden. Voor de vliegopening dient een duidelijk zichtbaar darrenrooster te zijn aangebracht.

Jaarlijks worden er 800 - 900 kastjes met te bevruchten koninginnen aangeleverd. Met dit aantal is tevens de grens bereikt van de capaciteit van Marken. De meeste van onze groeps-

Darrenkasten en bevruchtungskastjes op het teeltstation

bron: www.openstreetmap.org

foto's Hoto's Herman Groen

Eén van de teeltstations van Keld Brandstrup met honderden apidea's

leden hebben een volledige baan en de vele werkzaamheden voor Marken moet in de spaarzame vrije tijd worden geregeld. Organisatorisch kunnen wij dus helaas niet meer volkjes plaatsen en we moeten daardoor veel telers teleurstellen.

Stamboektelers

In principe worden alleen telers toegelaten die iets toevoegen aan de buckfastteelt en dit middels hun teelt hebben bewezen. Teeltgroep Marken hecht eraan dat de telers die ons eiland bezoeken hun pedigree (afstamming) en teeltverslag publiceren. Een overzicht van de pedigrees is terug te vinden op de site van Jean-Marie van Dijck: <http://perso.fundp.ac.be/~jvandyck/homage/elver/index.html>

Bijvoeren

Bij gebrek aan voldoende dracht tijdens het verblijf op Marken worden de darrenvolken wekelijks gevoerd met een suikeroplossing. Aanvankelijk is er voor de bijen wel voldoende stuifmeel te halen, maar naarmate het seizoen vordert, komt er steeds minder binnen. Het is dus ook onze taak de stuifmeelvoorraad in de darrenvolken regelmatig te controleren. Indien nodig worden stuifmeelramen uit reservevolken omgewisseld.

Buitenlandse contacten

De Teeltgroep Marken bestaat inmiddels meer dan tien jaar. In de loop der jaren hebben de leden een schat aan kennis en ervaring opgedaan. De groep heeft contact met veel imkers in binnen- en buitenland. We maken reizen naar verre oorden, ook om koninginnen te bemachtigen. De buitenlandse contacten dichterbij huis worden niet verwaarloosd. Vrijwel jaarlijks bezoeken we bevriende Duitse, Oostenrijkse en Deense telers, soms ook om een periode te helpen met de teelt of oogst. Begin dit jaar nog assisteerde een van ons een week de Duitse buckfastteler Thomas Rueppel. Dit verstevigt de onderlinge band en is vaak ook zeer leerzaam. Recent zijn we met vier leden van de Teeltgroep op bezoek geweest bij de beroepskoninginnentelers Keld Brandstrup en Peter Stougård in Denemarken. Reeds vele jaren wordt met hen teeltmateriaal uitgewisseld. Hun manier van werken, de materialen die zij gebruiken en hun bevologenheid voor het imkersvak maakten grote indruk en hebben ons nieuwe ideeën en vooral ook inspiratie gegeven om de buckfastteelt, voor wat de Teeltgroep Marken betreft, op hoger plan te tillen. Indirect zullen ook diverse telers en de Nederlandse buckfastbijenhouders hiervan profiteren.